

Aanvullingen en wijzigingen in de Standaardlijst van de Nederlandse korstmossen

A. Aptroot (W. van Velsenstraat 11, 1962 WS Heemskerk)

P. van den Boom (Aziëlaan 12, 5691 CC Son)

L. Spier (Koning Arthurpad 8, 3813 HD Amersfoort)

Additions and Changes in the Dutch Lichen Checklist

Soon after the publication of the Dutch Lichen Checklist in 1988 several changes and additions are presented, including 18 species new to the Dutch lichen flora.

Inleiding

Het verschijnen van de Standaardlijst van de Nederlandse korstmossen¹ in 1988 is een impuls geweest voor de Nederlandse lichenologie. Daardoor, en door de grote activiteit in de ons omringende landen, is zo snel al een aanvulling nodig, waaronder 18 nieuwe soorten voor de Nederlandse flora. Het totale aantal taxa komt hiermee op 683. Het grote aantal nieuwe soorten toont wel aan dat nog lang niet alles bekend is van de Nederlandse lichenenflora. Een aantal aanvullingen is het gevolg van kritische herbariumstudies. Het zou voor de Nederlandse lichenologie zeer goed zijn als dergelijke studies, analoog aan de revisie van de Nederlandse bladmossen, in de toekomst meer gedaan kunnen worden. Ook de stabiliteit van de nomenclatuur, onder meer belangrijk voor degenen die lichenen als bio-indicatoren voor luchtverontreiniging gebruiken, is zeer gediend met een echte Nederlandse Korstmossenflora. Hopelijk kunnen we binnen afzienbare tijd weer met aanvullingen komen, bijvoorbeeld naar aanleiding van de te verschijnen Flora van de Britse korstmossen.

Als geen referentie naar literatuur of materiaal wordt gegeven, berust de verandering op buitenlands onderzoek of betreft het vergissingen in de oorspronkelijke Lijst. De lijst van aanvullingen is alfabetisch met alleen de IAWN-nummers. Drie nummers zijn dubbel uitgegeven in de oorspronkelijke Lijst. Het gaat hier om 4885 voor *Caloplaca phlogina* en *Pertusaria leprarioides*, 4886 voor *Caloplaca subpallida* en *Weddelomyces* spec. en 4869 voor *Chromatochlamys* spec. en *Gyalidea* spec. Deze nummers worden hierbij allemaal vervangen. Voor afkortingen in de code zie de Standaardlijst¹; extra: S = herbarium Spier; BM = British Museum, Londen.

- 4919 *Acarospora fulvoviridula* Harmand (code sz . . B 1): voor Nederland opgegeven door Clauzade & Roux (Bull. Soc. linn. Provence 40: 75) naar materiaal uit Budel.
- 4004 *Acarospora smaragdula*: ook gevonden op ijzer en hout, te Budel (a).
- 4675 *Agyrium*: zie *Skytella*.
- 4676 *Agyrium flavescens*: zie *Skytella muelleri*.
- 4011 *Anaptychia runcinata*: opnieuw gevonden bij Nijkerk, IJsselmeerdijk (S), waar de soort vroeger ook was gevonden.
- 4677 *Anisomeridium juistense*: zie *A. nyssaegenum*.
- 4677 *Anisomeridium nyssaegenum* (Ellis & Everardt) R. C. Harris: nieuwe naam voor *A. juistense*.

- 4017 *Arthonia exilis*: zie *A. leucodontis*.
- 4017 *Arthonia leucodontis* (Döbbele & Poelt) Coppins: hiertoe behoort het Nederlandse materiaal van *A. exilis*.
- 4688 *Arthopyrenia marina*: zie *Stigmidium marinum*.
- 4028 *Arthopyrenia sublitoralis* zie *Pyrenocollema halodytes*.
- 4048 *Bacidia arceutina*: ook in het binnenland, bijvoorbeeld op *Fraxinus* te Hoogland (S).
- 4891 *Bacidia delicata* (Larbas.) Coppins (code cs . . a,B 3): vrij zeldzaam op beschaduwde schors, basalt en beton, opgegeven door Aptroot (rapport bureau milieu-inventarisatie prov. Utrecht 90-4), maar ook elders gevonden.
- 4055 *Bacidia egenula* (Nyl.) Arnold (code sn . . a,B 5): vrij algemeen, vooral op bakstenen muurtjes.
- 4066 *Bacidia vezdae*: zie *Fellhanera vezdae*.
- 4892 *Caloplaca isidiigera* Vezda (code cs . . a 3): op steen en schors, bijvoorbeeld beton en *Aesculus*, opgegeven door Aptroot (*loc. cit.*).
- 4893 *Caloplaca phlogina*: nieuw nummer.
- 4894 *Caloplaca subpallida*: nieuw nummer.
- 4895 *Caloplaca tenuatula* (Nyl.) Steiner (code pk . . a,B 1): op *Verrucaria* te Bemelen, opgegeven door Aptroot (*Buxbaumiella* 22: 20).
- 4896 *Carbonea* (Hertel) Hertel: nieuw genus.
- 4347 *Carbonea supersparsa* (Nyl.) Hertel: nieuwe naam voor *Lecidea supersparsa*.
- 4897 *Carbonea vitellinaria* (Nyl.) Hertel (code p . . B 1): op *Candelariella vitellina* bij Vlodrop.
- 4135 *Cetraria pinastri*: ook gevonden bij Heemskerk en Bergen (op *Betula* en *Quercus*, a), en op de Groote Heide bij Eindhoven (op dennestronk, B).
- 4889 *Chromatochlamys* spec.: nieuw nummer.
- 4727 *Clypeococcum hypocenomyceae* moet zijn *hypocenomyces*.
- 4219 *Cyphelium inquinans*: recent teruggevonden, op eik in Drente, opgegeven door A.J. de Bakker (RIN rapport 89/14).
- 4898 *Diplotomma dispersum* (Krempel.) Arnold (code sz . . a,b,B 1): op granieten IJsselmeerdijk bij Hindeloopen.
- 4066 *Fellhanera vezdae* (Coppins & P. James) V. Wirth: nieuwe naam voor *Bacidia vezdae*.
- 4869 *Gyalidea* spec. dit nummer was ook gegeven aan *Chromatochlamys* spec., maar blijft gehandhaafd voor *Gyalidea* spec.
- 4276 *Hypogymnia bitteriana*: zie *H. farinacea*.
- 4276 *Hypogymnia farinacea* Zopf: nieuwe naam voor *H. bitteriana*.
- 4899 *Lasiosphaeriopsis* D. Hawksw. & Sivan.: nieuw genus.
- 4900 *Lasiosphaeriopsis salisburyi* D. Hawksw. & Sivan. (code p . . a 1): op *Peltigera rufescens* in de duinen bij Heemskerk, een soort die verder alleen van het type-exemplaar bekend is!
- 4901 *Lecania atrynoides* Knowles (codesz . . a, b, B 3): op graniet van zeedijken, bijvoorbeeld Texel en Vlieland; vroeger soms *L. marina* genoemd in *Buxbaumiella*.
- 4902 *Lecania rabenhorstii* (Hepp) Arnold (code sn . . a,B 6?): opgegeven door Mayrhofer (*Bibliotheca Lichenologica* 28: 90), waarschijnlijk de algemeenste saxicole *Lecania* in Nederland.
- 4322 *Lecanora argentata* (Ach.) Malme: nieuwe naam voor *L. subfuscata*.
- 4311 *Lecanora horiza* (Ach.) Lindsay: nieuwe naam voor *L. laevis*.
- 4311 *Lecanora laevis*: zie *L. horiza*.

- 4315 *Lecanora polytropa*: ook veel op ijzer, vooral in de duinen (a).
- 4322 *Lecanora subfuscata*: zie *L. argentata*.
- 4324 *Lecanora varia*: recent enkele malen in Oost-Nederland, op *Quercus*, opgegeven door A.J. de Bakker (RIN rapport 89/14).
- 4332 *Lecidea fuscoatra*: ook op hout, bijvoorbeeld bij Budel (a), Nijkerk (B) en rond Eindhoven (B).
- 4334 *Lecidea hypnorum*: zie *Mycobilimbia hypnorum*.
- 4751 *Lecidea puncta*: zie *Phaeopyxis punctum*.
- 4347 *Lecidea supersparsa*: zie *Carbonea supersparsa*.
- 4903 *Lepraria lobificans* Nyl. (code cn . . a 4): op beschutte bomen, opgegeven door Aptroot (*loc. cit.*).
- 4358 *Lepraria membranacea*: zie *Leproloma membranaceum*.
- 4904 *Leproloma* Nyl. ex Crombie: nieuw genus.
- 4359 *Leproloma membranaceum* (Dickson) Vainio: nieuwe naam voor *Lepraria membranacea*, ook op *Quercus* gevonden, bij Vaassen door K. van Herk (rapport prov. Overijssel).
- 4905 *Leproloma vouauxii* (Hue) Laundon (code cn BM . . 0): opgegeven door Laundon (*Lichenologist* 21: 16).
- 4374 *Leptoraphis parameca*: de eerste vondst van deze eeuw, op *Corylus* te Liempde (B).
- 4755 *Lichenocodium lecanorae*: ook gevonden op *Chaenotheca ferruginea*, op den bij Bergen (a).
- 4761 *Lichenostictis alcicornaria*: moet zijn *L. alcicorniaria*.
- 4387 *Micarea sylvicola* (Flotow) Vezda & V. Wirth (code sz . . b 1): was weggevallen in de eerste uitgave op de rechter bladzijde.
- 4334 *Mycobilimbia hypnorum* (Libert) Kalb & Hafellner: nieuwe naam voor *Lecidea hypnorum*.
- 4615 *Mycobilimbia lobulata* (Sommerf.) Hafellner: nieuwe naam voor *Toninia lobulata*, ook op kalk van de Bemelerberg (*Buxbaumia* 22: 23).
- 4397 *Mycomicrothelia micula*: zie *Peridiothelia fuliguncta*.
- 4833 *Normandina erichsenii* (Keissler) Aptroot: nieuwe naam voor *Thelidium erichsenii*.
- 4906 *Ochrolechia microstictoides* R s. (code cz . . b 2): afgesplitst van *O. turneri*, op zure schors.
- 4775 *Opegrapha mougeotii*: ook bij Eindhoven, op cement (B).
- 4421 *Parmelia acetabulum*: ook op bakstenen muur, bij Den Treek (S).
- 4438 *Parmelia coniocarpa* Laurer: nieuwe naam voor *P. perlata*.
- 4431 *Parmelia flaventior*: ook bij Soerendonk, op *Salix* (B).
- 4438 *Parmelia perlata*: zie *P. coniocarpa*.
- 4907 *Parmelia protomatrae* Gyelnik (code sz . . a, S 1): op graniet van IJsselmeerdijk bij Nijkerk.
- 4445 *Parmelia somloensis* Gyelnik: nieuwe naam voor *P. taractica*.
- 4908 *Parmelia soredians* Nyl. (code cn . . B 1): op *Salix* in Biesbosch, leg. A. van der Pluijm.
- 4445 *Parmelia taractica*: zie *P. somloensis*.
- 4909 *Peridiothelia* D. Hawksw.: nieuw genus.
- 4397 *Peridiothelia fuliguncta* (Norman) D. Hawksw.: nieuwe naam voor *Mycomicrothelia micula*.
- 4463 *Pertusaria coccodes*: ook op graniet, bij Nijkerk (S).

- 4910 *Pertusaria leprarioides*: nieuw nummer.
- 4473 *Petractis clausa*: ook op Texel, op schelpen (B).
- 4911 *Phaeopyxis* Rambold, Triebel & Coppins: nieuw genus.
- 4751 *Phaeopyxis punctum* (Massal.) Rambold, Triebel & Coppins: nieuwe naam voor *Lecidea puncta*.
- 4912 *Physalospora* Niessl.: nieuw genus.
- 4809 *Physalospora lecanorae* (Stein) Winter: nieuwe naam voor *Pyreniella lecanorae*.
- 4503 *Placopsis lambii* auteurs: Hertel & V. Wirth.
- 4913 *Porina glaucocinerea* Zahlbr. (code t . . S 1): op oud legerhemd op de Leuserheide.
- 4267 *Porpidia soredizodes* auteurs: (Lamy) Knoph, Hertel & Rambold.
- 4524 *Psora decipiens*: inmiddels uitgestorven (Buxbaumiella 22: 18).
- 4808 *Pyreniella*: de Nederlandse soort zit nu in *Physalospora*.
- 4809 *Pyreniella lecanorae*: zie *Physalospora lecanorae*.
- 4914 *Pyrenocollema* Reinke: nieuw genus.
- 4028 *Pyrenocollema halodytes* (Nyl.) R. C. Harris: nieuwe naam voor *Arthopyrenia sublitoralis*.
- 4813 *Rinodina efflorescens*: voor de tweede keer gevonden, bij Castricum, op *Quercus* (a).
- 4915 *Skytella* D. Hawksw. & R. Sant.: nieuw genus.
- 4676 *Skytella muelleri* (Willey) D. Hawksw.: nieuwe naam voor *Agyrium flavescens*.
- 4821 *Sphinctrina anglica*: nog 3× gevonden, op wegbomen in Drente, opgegeven door A.J. de Bakker (RIN rapport 89/14).
- 4585 *Stereocaulon nanodes*: ook op ijzer, grond en beton, bijvoorbeeld in Budel (a).
- 4590 *Stereocaulon vesuvianum*: ook op grond en hout, bijvoorbeeld in Budel (a).
- 4608 *Stigmidium marinum* (Deakin) Swinscow: nieuwe naam voor *Arthopyrenia marina*.
- 4828 *Taeniolella delicata*: ook op *Caloplaca obscurella*, op populier bij Heemskerk (a).
- 4916 *Thelidium dionantense* Zahlbr. (code sk . . b 1): op mergel op de St. Pietersberg (Buxbaumiella 22: 18).
- 4833 *Thelidium erichsenii*: zie *Normandina erichsenii*.
- 4605 *Thelocarpon laurer*: ook op steen, op de Leuserheide (S).
- 4917 *Thelocarpon olivaceum* B. de Lesd. (code sz . . B,a 1): op Vilvoortse kalksteen op Goeree-Overflakkee.
- 4615 *Toninia lobulata*: zie *Mycobilimbia lobulata*.
- 4617 *Trapelia coarctata*: ook op hout, bijvoorbeeld bij Eindhoven (B) en Budel (a).
- 4619 *Trapelia obtgens*: ook op ijzer en grond, bijvoorbeeld in Budel (a).
- 4840 *Trapeliopsis gelatinosa*: inderdaad meer gevonden, bij Arnhem en Vlagtwedde (a).
- 4918 *Weddelomyces* spec.: nieuw nummer.
- 4657 *Xanthoria calcicola*: ook op wegbomen, en hierop toenemend (Aptroot, *loc. cit.*).

1. A. M. Brand, A. Aptroot, H. F. van Dobben & A. J. de Bakker, 1988. Standaardlijst van de Nederlandse korstmossen. Wetensch. Meded. KNNV nr. 188.